

RETSPOLITISK FORENING

HØRINGSSVAR

Til: Forsvarsministeriet.

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om Center for Cybersikkerhed

Høringsbrev fra 7. januar 2019 - med svarfrist 4. februar 2019

Svar til: fmn@fmn.dk og tbl@fmn.dk og sbu@fmn.dk - Att: Sagsnr. 2018/006599

Retspolitisk Forening kan uden videre erkende, at den moderne IT-baserede kommunikation skaber voldsomme udfordringer for både virksomheder, private og offentlige myndigheder. Samtidig ophobes et uendeligt antal informationer af følsom karakter om borgerne. Det er derfor indlysende, at der er behov for beskyttelse og overvågning af såvel ind- som udgående datamængder for at forhindre, at uvedkommende kan tilegne sig disse oplysninger. Der imidlertid væsentlige retssikkerhedsmæssige interesser knyttet til den måde, hvorpå overvågning, opbevaring, videregivelse og sletning sker.

Foreningen har tidligere den 3. marts 2014 i et høringssvar over forslaget til lov om Center for Cybersikkerhed udtalt sig kritisk om placeringen af styrkelsen af cybersikkerheden under Forsvarets Efterretningstjeneste. Denne kritik står foreningen fortsat ved, men finder ikke anledning til her at gentage argumentationen. Lovudkastet er tydeligvis en opfølgning af CFCS' bidrag af 12. juni 2017 til evaluering af lov om cybersikkerhed. Vi finder det imidlertid nødvendigt at påpege, at det ved forslagens udformning hverken ses eller synes overvejet, hvilke konsekvenser det ville eller kunne have for en virksomhed at blive inddraget under nyordningen, hvis virksomheden eksporterer sine produkter og/eller samarbejder med virksomheder i udlandet. I lyset af den udvikling, som er i gang i flere lande, herunder også i Danmark, omkring det kinesiske it- og kommunikationsselskab Huawei og dets mulige relationer til kinesiske efterretningstjenester hverken kan eller bør dette aspekt imidlertid efter foreningens opfattelse ignoreres.

Herefter har Retspolitisk Forening følgende bemærkninger til det fremsendte lovudkast:

Ad nr. 1 § 3.

Foreningen har ikke bemærkninger til denne bestemmelses stk'erne 1-3, der er baseret på et frivillighedsprincip. Der er således ikke noget behov for rettens medvirken uanset, at aftalen er et brud på meddelelshemmeligheden. Myndigheder, virksomheder og andre er formentlig opmærksomme på de gældende regler om beskyttelse af personlige oplysninger.

Bestemmelsens stk. 4, hvorefter Center for Cybersikkerhed i særlige tilfælde skal kunne påbyde virksomheder, kommuner og regioner, der har særlig samfundsvigtig karakter at blive tilsluttet netsikkerhedstjenesten. Det fremgår ikke af lovudkastets almindelige bemærkninger eller af bemærkningerne til bestemmelsen (s. 53), hvilke særlige tilfælde, der er tænkt på udover, at en aftale ikke kan opnås.

Foreningen skal anbefale, at det tydeliggøres, i hvilke situationer bestemmelsen er tænkt anvendt samt, at der indføres et krav om indhentning af rettens kendelse om tilslutning efter påbud. Det forekommer retssikkerhedsmæssigt utilstrækkeligt at pege på administrativ rekurs til Forsvarsministeriet med efterfølgende mulighed for domstolsprøvelse. Dette ønske understreges af det forhold, at centrets virksomhed ikke er omfattet af forvaltningslovens begrundelseskrav. Man kan således forestille sig, at et hospital uden begrundelse må acceptere et påbud om tilslutning.

Ad nr. 3 § 4.

Det anføres i bestemmelsen, at Center for Cybersikkerheds netsikkerhedstjeneste uden retskendelse kan behandle trafikdata, pakke­data og stationære data hidrørende fra tilsluttede myndigheder og virksomheder, jf. § 3, stk. 2-4, med henblik på at understøtte et højt informationssikkerhedsniveau i samfundet. (Retspolitisk Forenings kursivering). Det fremgår ikke af lovudkastets bemærkninger, hvad der menes med "et højt informationsniveau i samfundet". Det anføres (s. 55), at:

"Netsikkerhedstjenesten har til opgave at opdage, analysere og bidrage til at imødegå sikkerhedshændelser os tilsluttede myndigheder og virksomheder. Netsikkerhedstjenesten varetager opgaver i forhold til tilsluttede myndigheder og

virksomheder på det civile område samt myndigheder og institutioner på Forsvarsministeriets myndighedsområde. For myndigheder på Forsvarsministeriets områdes vedkommende vil opgavevaretagelsen – herunder monitorering af netværkstrafik og monitorering via lokal sikkerhedssoftware – udover i Danmark ske i udlandet forbindelse med internationale stabiliseringsindsatser og operationer”.

Dette forekommer ikke som en tydeliggørelse af, hvad der skal forstås ved et højt informationsniveau i samfundet.

Tilsvarende gælder, når dette kriterium anføres som grundlag for indgreb efter § 5 stk. 1 nr. 2 og § 6 stk. 1 selvom der her gælder et skriftligt samtykkekrav og efter § 6 et krav om forudgående tilslutning.

Ad nr. 6-11.

Foreningen har ingen bemærkninger.

Ad nr. 12 § 16 stk. 3 nr. 3.

Foreningen har ingen bemærkninger til videregivelse til fremmede netsikkerhedstjenester, såfremt det sikres, at der ikke videregives personoplysninger, der er modtaget i medfør af §§ 6 b og 6 c.

Ad § 17, stk. 2, nr. 1-2.

Foreningen anbefaler, at personoplysningerne indeholdt i data, der hidrører fra sikkerhedshændelser, anonymiseres efter 1 år. De i stk. 2, nr. 1 angivne frister bør nedsættes til 3 år.

Foreningen har ikke yderligere bemærkninger til lovudkastet.

København, den 4. februar 2019

Bjørn Elmquist

Formand

Leif Hermann

bestyrelsesmedlem